

Međutim, takva obećanja su, u gotovo svim slučajevima, nerealna, zaključak je nove studije koju je, u saradnji sa Centrom za ekologiju i održivi razvoj, objavila mreža CEE Benkvoč. Istina je da je i trenutni broj zaposlenih u termoelektranama i rudnicima neodrživ. Nerealna obećanja daju lažnu nadu stanovnicima rudarskih oblasti i odlažu neminovan proces prelaska na obnovljivu i održivu energiju.

U studiji se, takođe, ističe da je potrebno što pre napraviti realan i inkluzivan plan transformacije privrede lokalnih zajednica koje su se, u proteklom periodu, oslanjale na proizvodnju uglja. U tom kontekstu se pominje podatak da su čak i nemačke termoelektrane i rudnici u finansijskim problemima. Najupečatljiviji primer su nemački rudnici i termoelektrane na lignit u vlasništvu kompanije Vattenfall gde se očekuje gubitak od 2,4 do 2,9 milijardi evra. Ta kompanija je odlučila da proda sva postrojenja procenjujući da će je to manje koštati od njihovog zadržavanja u svom posedu.

Jedan segment studije odnosi se na Srbiju koja se Ugovorom o uspostavljanju Energetske zajednice obavezala da učestvuje na liberalizovanom regionalnom tržištu električne energije, "što znači da više nije moguće nekontrolisano davanje subvencija energetskom sektoru". To, praktično, znači da se rudnici uglja smeju subvencionisati samo u slučaju njihovog zatvaranja. Analitičari ukazuju i na to da je smanjenje broja radnika neophodno, bez obzira da li se nove termoelektrane grade, ili ne.

- Neophodno je sprovesti dve tranzicije. Jedna podrazumeva afirmisanje tzv. čistih energetskih sistema i pravedniju diverzifikaciju izvora energije, a druga znači tranziciju rudarskih područja. Naravno da to neće biti lako, ali baš zbog toga je potrebno što pre izraditi realne i detaljne planove kojima će biti obuhvaćeni i svi oni koji će se naći na udaru takvih promena - poručuje Pipa Galop, analitičar Benkvoča.

EPS je jedna od retkih firmi u regionu koja je započela proces restrukturisanja. Zahvaljujući tome, produktivnost je 2013. godine podignuta na nivo od 5.029 tona po zaposlenom. To je nešto više od Češke i Poljske, ali i znatno manje od Grčke i Nemačke, konstatuje se, između ostalog, u studiji. "Elektroprivredi Srbije fali plan za smanjenje zavisnosti od uglja i transformaciju rudarskih područja. A što se duže odlaže uspostavljanje dobro isplanirane i inkluzivne tranzicije rudarskih zajednica, to će taj proces biti bolniji", tvrdi Zvezdan Kalmar iz CEKOR-a.

source: danas.rs